

WYMAGANIA EDUKACYJNE
JĘZYK POLSKI
KLASA IV

Sprawności	Wymagania			
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)
UCZEŃ				
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji	czyta poprawnie tekst, wyznaczając głosowo granice zdań	czyta poprawnie tekst, zwracając uwagę na znaki interpunkcyjne	czyta płynnie tekst, podkreślając głosem ważne słowa	czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści
	słucha uważnie wypowiedzi nauczyciela i uczniów	słucha uważnie całości wypowiedzi nauczyciela i uczniów	nawiązuje do wypowiedzi innych we własnej pracy	wykorzystuje wysłuchane wypowiedzi we własnej pracy
	określa temat tekstu	określa główną myśl tekstu	samodzielnie wydobywa z tekstu istotne informacje	twórczo wykorzystuje informacje z tekstu
	zna pojęcia <i>autor, narrator, czytelnik, słuchacz</i>	odróżnia autora od narratora	określa relacje autor – narrator – czytelnik (słuchacz)	wyjaśnia funkcję autora i narratora w tekście
	rozpoznaje tekst literacki	rozpoznaje tekst informacyjny	odróżnia tekst literacki od informacyjnego	określa funkcje tekstu literackiego i informacyjnego
	rozpoznaje formy gatunkowe wypowiedzi (zaproszenie, życzenia, ogłoszenie, przepis)	rozdziela formy gatunkowe wypowiedzi	zna funkcje różnych form gatunkowych wypowiedzi	wyodrębnia elementy charakterystyczne dla różnych form gatunkowych
	wydobywa z tekstu wskazane informacje	porządkuje informacje z tekstu	odróżnia informacje ważne od drugorzędnych	hierarchizuje informacje
	wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost	odczytuje informacje wyrażone wprost	dostrzega w tekście treści wyrażone wprost i pośrednio	odczytuje treści wyrażone wprost i pośrednio
	rozumie treść pytań, poleceń i nieskomplikowanych	rozumie dosłowne znaczenia wyrazów	rozumie proste przenośne znaczenia wyrazów	odróżnia znaczenia dosłowne wyrazów od prostych znaczeń przenośnych

	informacji			
	zna pojęcie <i>prawda, fałsz</i>	określa prawdziwość informacji dotyczącej tekstu	wyodrębnia przesłanki w tekście	wyciąga wnioski z tekstu
	zna pojęcie <i>tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie</i>	zna pojęcie <i>akapit</i>	wyodrębnia w tekście części kompozycyjne	określa funkcję wstępu, rozwinięcia, zakończenia
	korzysta ze słownika ortograficznego	zna budowę słownika ortograficznego	korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych	określa funkcje słowników
	potrafi odnaleźć wskazane hasło w encyklopedii	wyszukuje hasła w encyklopedii	korzysta z informacji zawartych w encyklopedii	korzysta z różnych źródeł informacji
	zna pojęcia <i>podmiot, orzeczenie, określenia</i>	rozpoznaje podmiot i orzeczenie w zdaniu, wyodrębnia związek główny	rozdźnia wyrazy określone i określające	wyjaśnia funkcję orzeczenia, podmiotu i określeń w zdaniu
	zna pojęcie <i>zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte</i>	odróżnia zdanie od wypowiedzenia bez czasownika	rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte oraz nierozwinięte i rozumie ich funkcje	wyodrębnia równoważnik zdania w tekście
	wie, na jakie pytania odpowiada rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówki	rozpoznaje w wypowiedziach rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówki	odróżnia rzeczowniki własne od pospolitych	wskazuje różnice między rzeczownikiem, czasownikiem, przymiotnikiem i przysłówkiem
	rozpoznaje w tekście formy liczb odmiennych części mowy	rozpoznaje w tekście formy czasów i rodzajów gramatycznych	rozpoznaje w tekście formy osób	określa funkcje form liczb, czasów, rodzajów i osób w wypowiedzi
	odczytuje proste znaki i piktogramy	rozpoznaje emocje na podstawie wyrazu twarzy	rozpoznaje emocje wyrażane gestami i postawą	nazywa emocje wyrażane za pomocą różnych form ekspresji
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	nazywa reakcje czytelnice	opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich	opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury	opisuje emocje towarzyszące odbiorowi tekstów kultury
	wypowiada się na temat	określa sytuację bohatera	porównuje sytuację	komentuje sytuację bohatera

sytuacji bohatera literackiego i filmowego wypowiada się na temat postaci literackiej odróżnia dzieło literackie od filmu zna pojęcie <i>fikcja literacka</i> wymienia prawdopodobne (realistyczne) elementy świata przedstawionego zna pojęcie <i>epitet, porównanie, przenośnia</i> rozpoznaje wers, zwrotkę i refren, wskazuje rymy w wierszu posługuje się terminami <i>scena, aktor</i> w kontekście widowiska teatralnego przedstawia wybrane fakty dotyczące historii kina odróżnia film od programu informacyjnego	literackiego i filmowego wskazuje pozytywne i negatywne cechy bohatera rozpoznaje różne teksty kultury odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości wymienia nieprawdopodobne (fantastyczne) elementy świata przedstawionego odróżnia uosobienie od ożywienia odróżnia wiersz ciągły od stroficznego i rymowy od wiersza bez rymów posługuje się terminami <i>kostium, rekwizyt</i> w kontekście widowiska teatralnego posługuje się pojęciami związanymi z filmem (<i>aktor, reżyser, kadr, plan filmowy</i>) rozpoznaje wybrane gatunki filmowe	bohatera z własnymi doświadczeniami prezentuje swój pogląd na temat bohatera odróżnia prozę od poezji odróżnia fikcję filmową od rzeczywistości wypowiada się na temat fantastyki w baśniach wskazuje w tekście literackim epitet, porównania, przenośnie (w tym uosobienia i ożywienia) określa rolę rymów w wierszu wyodrębnia różne elementy składające się na widowisko teatralne rozpoznaje poszczególne plany filmowe wyjaśnia różnicę między filmem animowanym a innymi gatunkami	posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do postaci wskazuje środki artystycznego wyrazu charakterystyczne dla literatury i filmu określa rolę autora tekstu w kreowaniu fikcji literackiej wypowiada się na temat elementów fantastycznych w utworach współczesnych objaśnia funkcje językowych środków stylistycznych używa pojęć <i>wiersz ciągły, stroficzny, rymowy, bezrymowy</i> podczas analizy wiersza rozpoznaje środki wyrazu charakterystyczne dla pantomimy określa właściwości i funkcje poszczególnych planów filmowych nazywa tworzywo przekazów audiowizualnych (ruchome obrazy, dźwięk)

			filmowymi	
	wyodrębnia wydarzenia w tekście	omawia wydarzenia w tekście	analizuje przebieg zdarzeń	stosuje słownictwo określające następstwo zdarzeń
	wie, że bohater jest jednym z elementów świata przedstawionego w utworze	krótko prezentuje najistotniejsze informacje o bohaterze	wypowiada się na temat uczuć i przeżyć bohatera	określa motywy działania bohatera
	identyfikuje opowiadanie, komiks, baśń, przysłowie	odróżnia wiersz od innych tekstów kultury	wymienia cechy opowiadania, komiksu, baśni tradycyjnej i współczesnej	wyjaśnia funkcję przysłowia
	odczytuje teksty literackie na poziomie dosłownym	odbiera różne teksty kultury na poziomie dosłownym	odczytuje przenośne sensory utworu opartego na nieskomplikowanych konstrukcjach metaforycznych	odczytuje proste symbole i alegorie
	używa pojęcia <i>przesłanie</i> w odniesieniu do baśni	wie, że obecność przesłania jest jedną z cech baśni	odczytuje przesłanie baśni	formułuje samodzielnie przesłanie baśni
	posługuje się pojęciami <i>dobro – zło</i> w odniesieniu do treści baśni	rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania bohaterów literackich	zestawia wartości i ich przeciwieństwa na zasadzie kontrastu	odczytuje wartości i antywartości wpisane w teksty kultury
	czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego	czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony	czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje wybrane wątki	czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami
III. Tworzenie wypowiedzi	udziela poprawnych i logicznych odpowiedzi na pytania	krótko wypowiada się na podany temat związany z otaczającą rzeczywistością	wypowiada się logicznie na podany temat związany z poznanymi tekstami	świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi

			kultury	
• przedstawia się w kilku zdaniach	• dostosowuje sposób przedstawiania do sytuacji komunikacyjnej	• stosuje formy grzecznościowe w wypowiedzi ustnej i pisemnej (pозdrowienia, list, życzenia SMS)	• dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu	
• formułuje poprawnie pytania podczas rozmowy	• formułuje logiczne pytania do tekstu	• formułuje pytania o zróżnicowanej budowie	• formułuje pytania o charakterze uogólniającym	
• tworzy wypowiedzi wyrażające różne intencje, np. prośbę, polecenie, podziękowanie, przepraszenie	• stosuje różne typy wypowiedzeń w zależności od zamierzonego celu	• posługuje się pozawerbalnymi środkami komunikowania się stosownie do okoliczności	• podkreśla intencje wypowiedzi pozawerbalnymi środkami porozumiewania się	
• redaguje według podanego wzoru użytkowe formy wypowiedzi: list prywatny (tradycyjny i e-mail), kartkę z pozdrowieniami, ogłoszenie, zaproszenie, życzenia, przepis kulinarny, proste notatki w różnych formach	• redaguje samodzielnie użytkowe formy wypowiedzi	• redaguje użytkowe formy wypowiedzi, stosuje odpowiednie słownictwo	• redaguje użytkowe formy wypowiedzi, stosując środki językowe podkreślające intencję wypowiedzi	
• redaguje według podanego wzoru opowiadanie odtwórcze, opis przedmiotu, opis miejsca	• redaguje samodzielnie opowiadanie odtwórcze, opis przedmiotu i miejsca	• redaguje opowiadanie twórcze oraz rozwinięty opis przedmiotu i miejsca	• redaguje opowiadanie charakteryzujące się bogactwem językowym oraz opis przedmiotu i miejsca	
• wydziela margines i dba o estetykę tekstu	• wyróżnia istotne treści w tekstach użytkowych	• tworzy wypowiedzi zgodne z cechami kompozycyjnymi danej formy	• rozplanowuje kompozycję układu treści w różnych formach notatek	

• sporządza według podanego wzoru odtwórczy plan ramowy wypowiedzi	• sporządza samodzielnie odtwórczy plan ramowy wypowiedzi	• stosuje jednolitą formę wypowiedzeń (bez czasownika) w zapisie planu ramowego	• dba o zwięzłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego
• słucha z uwagą uczestników rozmowy	• mówi na temat, uczestnicząc w rozmowie	• włącza się do rozmowy w kulturalny sposób	• reaguje na wypowiedzi innych rozmówców
• czytając głośno, uwzględnia kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń	• czytając głośno, uwzględnia przecinki w wypowiedzeniach	• czytając głośno, uwzględnia różne znaki interpunkcyjne	• czytając głośno, przekazuje intencję tekstu
• wygłasza tekst z pamięci	• recytuje tekst poetycki	• artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji	• głosowo interpretuje tekst
• rozróżnia wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące	• używa świadomie wypowiedzeń oznajmujących, pytających i rozkazujących	• używa wypowiedzeń wykrzyknikowych ze świadomością ich funkcji	• zapisuje poprawnie wypowiedzenia oznajmujące, pytające, rozkazujące, wykrzyknikowe
• buduje logiczne zdania	• tworzy poprawne wypowiedzenia pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte	• tworzy poprawne wypowiedzenia pojedyncze i złożone	• przekształca zdanie pojedyncze w równoważnik zdania i odwrotnie, ze świadomością celu
• stara się przestrzegać poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych	• przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych, tworząc wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze językowej	• stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych	• poprawnie stosuje w wypowiedzi wyrazy o trudnej odmianie
• tworzy przysłówki od przymiotników	• używa przymiotników i przysłówków we właściwych kontekstach	• uwzględnia w wypowiedziach różne natężenie cech i właściwości	• używa we właściwych kontekstach przymiotników i przysłówków o różnych natężeniach cechy
• zna zasady pisowni: – rz, ż, ó, u, h, ch,	• stara się przestrzegać poprawności ortograficznej	• stosuje w większości wyrazów zasady pisowni:	• stosuje we wszystkich wyrazach zasady pisowni:

	– <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami – wielką i małą literą – <i>ą</i> i <i>ę</i> – <i>i</i> po spółgłoskach	w zakresie pisowni: – <i>rz, ż, ó, u, h, ch,</i> – <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami – wielką i małą literą – <i>ą</i> i <i>ę</i> – <i>i</i> po spółgłoskach w podanym zestawie ortogramów	– <i>rz, ż, ó, u, h, ch,</i> – <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami – wielką i małą literą – <i>ą</i> i <i>ę</i> – <i>i</i> po spółgłoskach w podanym zestawie ortogramów	– <i>rz, ż, ó, u, h, ch,</i> – <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami – wielką i małą literą – <i>ą</i> i <i>ę</i> – <i>i</i> po spółgłoskach w podanym zestawie ortogramów
	• zamyka wypowiedzenia oznajmujące kropką	• stosuje poprawnie kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń	• stosuje poprawnie kropkę w zapisie dat	• poprawnie używa różnych znaków interpunkcyjnych
	• operuje poprawnie słownictwem skoncentrowanym przede wszystkim wokół tematów: dom, rodzina, szkoła i nauka, środowisko przyrodnicze i społeczne	• tworzy rodziny wyrazów	• odróżnia wyrazy pokrewne od bliskoznacznych	• stosuje świadomie w swoich wypowiedziach związki frazeologiczne

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, którego osiągnięcia w znacznym stopniu wykraczają poza wymagania dopełniające i sytuują się na poziomie ponadprogramowym. Jego praca cechuje się aktywnością, samodzielnością i kreatywnością. Prezentuje wysoki poziom wiedzy i umiejętności. Posiada szerokie kompetencje w zakresie odbioru tekstów kultury. Chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych. Twórczo i samodzielnie rozwija swoje zainteresowania. Podejmuje działalność literacką i kulturalną. Swobodnie korzysta z wielu źródeł w docieraniu do informacji, wykorzystuje funkcjonalnie nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne. Tworzy bezbłędne pod każdym względem wypowiedzi ustne i pisemne.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności nie rokuje osiągnięcia nawet minimalnego postępu.